

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Emelie Johnsson

50 shades of gråzon – en analys av “oaktsam våldtäkt” i praxis

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats
Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng
Handledare: Niklas Selberg
Termin: VT19

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1 INLEDNING	4
1.1 Våldtäktens historia utifrån brottsbalken	4
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Avgränsning	6
1.4 Metod och material	7
2 RÄTTSLIG REGLERING OCH BEGREPP	8
3 RÄTTSFALLEN	10
3.1 B 11893–18	10
3.1.1 Bakgrund och parternas redogörelse	10
3.1.2 Tingsrättens bedömning	13
3.1.3 Analys	15
3.2 B 15-19	16
3.2.1 Bakgrund och parternas redogörelse	16
3.2.2 Tingsrättens bedömning	18
3.2.3 Analys	20
3.3 B 17482-18	21
3.3.1 Bakgrund och parternas redogörelse	21
3.3.2 Tingsrättens bedömnig	22
3.3.3 Analys	22
4 AVSLUTANDE DISKUSSION	24
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	27
RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	29

Summary

2018, Sweden received new sex crime legislation. The limit for what is considered a rape now goes to whether one carries out sexual intercourse, or an act that is comparable to sexual intercourse, with someone who does not participate voluntarily. In addition, intent is no longer required, but it is now possible to be convicted of negligent rape. This thesis examines and analyzes the first three judgments where someone was convicted of negligent rape. None of them have yet been tried in higher court so there are no precedents yet. Therefore, it is worth looking at them more closely, even though they are “only” district court judgments. To be convicted of negligent rape, one must have intent on an act that is covered under 6:1 brottsbalken, the Swedish penal code, but that one is grossly negligent that the other party does not participate voluntarily.

Sammanfattning

2018 fick Sverige en ny sexualbrottslagstiftning. Gränsen för vad som anses vara en våldtäkt går numera vid om man genomför ett samlag, eller en handling som är jämförlig med samlag, med någon som inte deltar frivilligt. Dessutom krävs inte längre uppsåt, utan det går nu att dömas för oaktsam våldtäkt. Den här uppsatsen granskar och analyserar de tre första domarna där någon fälldes för just oaktsam våldtäkt. Ingen av dem har ännu prövats i högre instans så det finns ännu inga prejudikat. Därför är det värt att titta närmare på dem, även om det ”bara” rör sig om tingsrättsdomar.

För att kunna dömas för oaktsam våldtäkt krävs att man har uppsåt till en handling som täcks in under 6:1 brottsbalken men att man är grovt oaktsam till att den andre parten inte deltar frivilligt.

Förkortningar

BrB	Brottsbalken
HD	Högsta Domstolen
NJA	Nytt Juridiskt Arkiv I
RB	Rättegångsbalken

1 Inledning

”Ett sexuellt övergrepp är ett extremt uttryck för bristande respekt för en annan människas självklara rätt till personlig och sexuell integritet och självbestämmande. Att förebygga och bekämpa dessa brott effektivt förutsätter ett väl fungerande rättsväsende och aktörer som har förståelse för och god kunskap i frågor som rör sexualbrott.”¹

Detta konstaterades i propositionen till de förändringar av sexualbrottslagstiftningen som gjordes 2004. Det är 15 år sedan. Efter #metoo-rörelsen hösten 2017 är det lätt att konstatera att det som kan tyckas självklart, att sexuella övergrepp är ett extremt uttryck för bristande respekt för en annan människas självklara rätt till personlig och sexuell integritet, inte är så självklart för alla. Sexualbrott är ett hett omdebatterat ämne i media och folk har väldigt många åsikter om vad som behöver göras. Så har det inte alltid varit utan synen på sexualbrott och vad som faktiskt är en våldtäkt har förändrats över tiden.

1.1 Våldtäktens historia utifrån brottsbalken

På 1960-talet kom brottsbalken (1962:700), BrB, och först då blev våldtäkt ett sedlighetsbrott. Innan dess var det ett brott mot den allmänna ordningen då det brottsliga framförallt var våldet och inte själva integritetskränkningen. Först nu ansåg lagstiftaren att en våldtäkt kunde ske inom äktenskapet. Våldtäktsparagrafen löd då ”Tvingar man kvinna till samlag genom våld å henne eller genom hot som innebär trängande fara, dömes för våldtäkt”, det vill säga det kunde bara ske mellan en man och en kvinna och det krävdes våld. Under 1970-talet gjordes en utredning som bland annat föreslog att ordet våldtäkt skulle reserveras för de grövsta fallen och att en förmildrande omständighet skulle vara hur offret hade agerat innan händelsen.² Detta togs

¹ Prop. 2004/05:45 s. 19.

² SOU 1976:9 s. 11.

inte väl emot och våldtäktsdebatten blossade upp i Sverige. Det gjordes en ny utredning och 1984 kom så en ny lagstiftning. Våldtäktsbrottet blev nu könsneutralt och inkluderade även sexuella övergrepp som är jämförliga med samlag.³

Under 1990-talet uppmärksammade sexualbrott ännu mer i media och skyddet mot sexuella övergrepp skulle stärkas. Bland annat så utvidgades våldtäktsbegreppet till att även inkludera handlingar som är jämförbara med samlag med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt och den svenska sexköpslagen⁴ kom.

I början av 2000-talet sågs sexualbrottslagstiftningen över på nytt och den utredningen resulterade bland annat i att skyddet för barn och unga stärktes genom att våldtäkt mot barn blev en egen brottsrubricering. Våldtäktsbegreppet utökades dels genom att kraven på hot och våld sänktes, dels genom att även den som utnyttjar någons hjälplösa tillstånd kan dömas.⁵ Redan den utredningen diskuterade införandet av en eventuell samtyckeslag men regeringen kom fram till att det var ett för stort steg att ta då det var risk för ökat fokus på brottsoffret.⁶

2008 genomfördes en ny utredning, som bland annat skulle utvärdera de förändringar som gjordes 2005, och den diskuterade bland annat huruvida det skulle införas ett oaktsamhetsbrott men kom fram till att likgiltighetsuppsåt fortsatt borde vara den nedre gränsen för kriminalisering.⁷ 2008 års utredning ledde inte till några större förändringar av brottsbalken. Men fler och fler röster hördes som ville ha en mer genomgripande förändring av sexualbrottslagstiftningen. 2014 tillsattes en parlamentariskt sammansatt kommitté, 2014 års sexualbrottskommitté, med uppdrag att bland annat göra en översyn över våldtäktsbrottet, granska hur rättsväsendet hanterar våldtäktsärenden och även lämna förslag på hur ett särskilt

³ Asp (2010) s. 55 ff.

⁴ Lag (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster, upphävd genom SFS 2005:90.

⁵ Prop. 2004/05:45 s. 7 ff.

⁶ Prop. 2004/05:45 s. 37 f.

⁷ SOU 2010:71 s. 218.

oaktsamhetsansvar för sexualbrott bör utformas. Kommitténs arbete resulterade i betänkandet *Ett starkare skydd för den sexuella integriteten*, SOU 2016:60.

Kommittén fick inte gehör för alla sina förslag, bland annat föreslogs att ordet våldtäkt skulle bytas ut mot sexuellt övergrepp, något som inte följde med till propositionen. Men nu gjordes en större revidering av brottsbalkens 6 kapitel, SFS 2018:618. Gränsen för vad som räknas som våldtäkt går numera vid om den andre deltagit frivilligt och de första paragraferna strukturerades om. Dessutom utökades sexualbrotten med två nya brott, oaktsam våldtäkt och oaktsamt sexuellt övergrepp.

1.2 Syfte och frågeställning

När den nya sexualbrottslagstiftningen kom förra året så var det den nya ”samtyckeslagen” som diskuterades mest i media. Vissa verkade tro att den skulle magiskt stoppa alla våldtäkter medan andra hävdade att det inte skulle få effekt alls. Men från verksamma jurister verkade det som att det var det nya oaktsamhetsrequisitet som skulle ge effekt. Därför är syftet med den här uppsatsen att titta närmare på just oaktsam våldtäkt och då framförallt hur domstolen har tolkat requisiten. Då brottet har funnits i mindre än ett år finns det ännu inga prejudikat från högsta domstolen och det har ännu inte heller hunnit prövats i hovrätten. Det som finns är ett par domar från tingsrätten. Därför har jag valt att titta närmare på dessa och på så sätt se hur brottet hanteras i praktiken.

Frågeställning:

Hur har domstolen tillämpat requisiten för oaktsam våldtäkt hittills?

1.3 Avgränsning

Tanken på att titta närmare på den nya sexualbrottslagstiftningen kom rätt tidigt. Eftersom jag har valt att fokusera på just ”oaktsam våldtäkt” blev

avgränsningen rätt naturlig då det endast fanns tre tingsrättsdomar när arbetet med den här uppsatsen började. Även om det tillkom fler under tidens gång så valde jag att bara fokusera på de första tre. När det gäller den dom som kom i april så är det intressant hur den nya lagstiftningen gör att det går att dömas för våldtäkt (en oaktsam sådan i det här fallet) vid sex med en prostituerad eftersom det inte behöver vara den som faktiskt har sex som utövar våld eller hot. Men eftersom det rör sig om en annan typ av situation än de övriga fallen så har jag valt att inte ta med den i denna uppsats.

1.4 Metod och material

Jag har använt en rättsdogmatisk metod där jag har undersökt hur domstolen använder sig av, och tolkar, rekvisiten för oaktsam våldtäkt genom att analysera domskälen i tre tingsrättsdomar. I brist på prejudikat är det dessa domar som lägger grunden för hur oaktsam våldtäkt används av rätten.

Jag har valt att noggrant redogöra för händelseförloppet i de olika rättsfallen för att både jag och läsaren lättare ska kunna förstå varför tingsrätten gjort de bedömningar som gjorts.

2 Rättslig reglering och begrepp

Sexualbrotten återfinns i 6 kapitlet i brottsbalken och det är de första två paragraferna som är relevanta för den här uppsatsen. Enligt 6:1 BrB döms den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför ett samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art är jämförlig med samlag för våldtäkt. Bedömningen ska särskilt beakta om frivilligheten kommit till uttryck genom ord eller handling eller på annat sätt. En person kan aldrig anses delta frivilligt om bland annat deltagandet är en följd av våld eller hot, eller om gärningspersonen otillbörligt utnyttjar att personen befinner sig i en särskild utsatt situation.

För att kunna dömas så krävs att det föreligger uppsåt eftersom huvudregeln inom svensk straffrätt är att det endast är uppsåtliga gärningar som anses vara brott, undantag måste vara särskilt reglerade enligt 1:2 BrB. Inom den svenska straffrätten så används tre former av uppsåt, avsikts-, insikts- och likgiltighetsuppsåt. Avsiktsuppsåt föreligger om gärningspersonen har ett visst syfte med gärningen, det ska alltså vara en medveten och kontrollerad handling. Insiktsuppsåt innebär att gärningspersonen ska ha en så kallad praktisk visshet att en följd följer på handlingen, hen är alltså praktiskt taget säker. Likgiltighetsuppsåt består av två delar, gärningspersonen ska för det första ha en misstanke om att ett visst förhållande föreligger, såsom att den andre personen inte deltar frivilligt, och hen ska för det andra vara likgiltig för det faktumet.⁸

Om det inte föreligger uppsåt för att den andre personen inte deltar frivilligt så finns det numera en möjlighet att ändå dömas. Enligt 6:1a BrB döms den som begår en gärning som avses i 6:1 BrB och är grovt oaktsam beträffande omständigheten att den andre inte deltar frivilligt för oaktsam våldtäkt. Men

⁸ Se Asp & Ulväng (2013) s. 286 ff. för en mer utförlig beskrivning.

om gärningen med hänsyn till omständigheterna är mindre allvarlig så ska det inte dömas till ansvar. Oaktsamhetskravet gäller att den andre personen inte deltar frivilligt medan det ska föreligga uppsåt för själva handlingen. En logisk uppställning då det är svårt att ”råka” ha samlag med någon.

Grov oaktsamhet föreligger oftast när gärningspersonen varit medvetet oaktsam. Det innebär att gärningspersonen har misstänkt eller anat att den andre deltar frivilligt men inte ställt sig likgiltig inför detta, utan hoppats på motsatsen.⁹ Första ledet i en prövning av likgiltighetsuppsåt är alltså uppfyllt men inte andra, hen har varit likgiltig men endast inför risken.¹⁰ Omedveten oaktsamhet innebär att gärningspersonen inte har misstänkt att den andra personen inte deltar frivilligt men borde ha gjort det. Enligt propositionen borde även omedveten oaktsamhet kunna räknas som grov ifall det rör sig om ett klart klandervärt beteende, så som om det finns något som personen kunde ha gjort för att komma till insikt och det har funnits starka skäl för att göra det.¹¹

⁹ Bäcklund m.fl.: Brottsbalken med kommentarer (2019-04-17, Zeteo), kommentaren till 6:1a§, under rubriken grovt oaktsam.

¹⁰ Jareborg (2013) s. 314.

¹¹ Prop. 2017/18:177 s. 85.

3 Rättsfallen

I alla tre tingsrättsdomarna är målsägandens uppgifter sekretessbelagda. Jag har därför valt att kalla de tre målsägandena för AA, BB och CC för att lättare kunna skilja mellan dem och även fallen.

3.1 B 11893–18

När domen i mål B 11893-18 meddelades av Stockholms tingsrätt i slutet av oktober 2018 blev den uppmärksam i media eftersom det var första gången som någon dömts i Sverige för oaktsam våldtäkt.¹² Jag anser att det är en välskriven och pedagogisk dom där det i domskälen tydligt går att se vad parterna och vittnen anfört, hur domstolen har resonerat, och i vilken ordning de olika bedömningarna görs. Det skulle kunna bero på att domaren alltid skriver bra domar, men min teori är att den är extra pedagogisk eftersom det är den första fällande domen som rör oaktsam våldtäkt.

3.1.1 Bakgrund och parternas redogörelse

3 september fick CA och AA kontakt via Tinder och samma dag kommer de överens om att träffas hemma hos CA, den tilltalade. Efter ett tag kysser CA AA, målsäganden. Senare bär CA in AA i sovrummet där de har både oralsex och vaginalt samlag. AA hävdar att hon genomfört samlaget eftersom CA har tagit strupgrepp på henne, medan CA hävdar att samlaget genomförts frivilligt.

AA:

De satt i hans soffa och pratade. Hon fick konstiga ”vibbar” och var misstänksam. Helt plötsligt kysste CA henne och av ren chock kysste hon tillbaka. AA hävdar att hon inte känt någon sexuell spänning mellan dem

¹² Se bland annat <http://www.dagensjuridik.se/2018/10/doms-forsta-fallet-av-oaktsam-valdtakt-borde-ha-fragat-kvinnan-efter-tvetydiga-signaler>,
<https://www.expressen.se/nyheter/dom-om-oaktsam-valdtakt-bade-hyllad-och-ifragasatt/>,
<https://www.sydsvenskan.se/2018-11-24/forsta-oaktsamma-valdtakten-overklagas-inte>.

innan detta hände. Efter en stund lyfte han upp henne så hon gränslar honom i soffan. Han blev hårdhänt och tryckte ett finger mot hennes kön utanpå kläderna och han försökte dra upp hennes sportbehå. Hon svarade genom att dra ner sportbehå. Han tryckte sig hårt mot henne och hon försökte då skapa distans mellan dem med sina händer. AA försökte att hindra CAs rörelser genom att sätta benen runt hans axlar och klämma åt men han verkade ta det hela som en utmaning och de började brottas. AA tänkte inte låta CA vara överst då hon inte visste vad som då skulle hända. Under brottningen tog hon av sig tröjan eftersom hon ville få bättre rörelseutrymme då tröjan var tajt och hon var livrädd och ville kunna slåss på riktigt. CA lyfte upp henne med sitt ena ben och båda sina armar så hon satt över nedre delen av hans kropp och tog sedan ett strupgrepp på henne med rak arm. Efter ett par sekunder släppte han och skrattade. AA försökte att inte drabbas av panik men ”[d]et fanns inga flyktvägar utan hon var hemma hos en man som var dubbelt så stor som hon i en stad hon inte kände till. För att kunna ta sig ur lägenheten levande ville hon inte göra [CA] upprörd.”¹³

Han lyfte upp henne och bar henne till sängen där han drog av hennes kläder på underkroppen. Han särade hennes ben, höll dem isär med hjälp av en armbåge och utförde cunnilingus. Han penetrerade henne även med ett finger. I ett försök att skapa avstånd satte hon en fot i armvecket på den arm han penetrerade henne med och tryckte till men inget hände. Då tog hon tag i hans huvud och rev honom i hårbotten för att indikera att det gjorde ont, hon sa också att det var för hårt men fick ingen respons. CA drog sedan ner sina byxor och försökte penetrera henne. AA försökte skydda sig med händerna men han tog bort de varje gång. Hon frågade då om de skulle ha kondom, varpå CA mumlade något och lyckades sedan penetrera henne utan kondom. Han ”lade sig över henne med sin kroppstyngd och pumpade på med kraft”¹⁴. Efter en stund rullade han runt så hon hamnade överst och sa att hon skulle suga av honom. CA tog tag i hennes huvud och tryckte henne neråt. Då hon trodde att allt skulle gå över fortare om han fick orgasm så gjorde hon honom

¹³ B 11893-18 s. 6.

¹⁴ B 11893-18 s.7.

till viljes. Men CA vände på henne och ville penetrera henne vaginalt igen. AA sa åter igen att de skulle ha kondom men han sa att det inte behövdes. Då sa AA ifrån ”nej, vänta, stopp. Det här är obehagligt. Det här är inte kul. Det är som du har stängt av dig känslomässigt. Jag vill inte fortsätta”¹⁵ varpå CA fortsatte att penetrera henne. Någon gång efter det här tog han strupgrepp på henne igen, den här gången hårdare. Efter att han släppt så slutade hon att göra motstånd och blev lealös. Då slutade CA. Han undrade vad som hände och hon svarade att det inte var kul och att det kändes som han inte respekterade henne. CA frågade vad som var fel men verkade inte lyssna när hon försökte förklara. När han gick in i badrummet så passade hon på att klä på sig och försökte lämna lägenheten. Medan hon knöt skorna kom han ut i hallen och frågade om de skulle ses igen. Hon gick.

Efteråt ringde hon en väninna, HM, och berättade vad som hänt. HM och två andra vänner bestämde sig för att möta AA i bil och körde henne sedan till Södersjukhuset.

CA:

Han och AA samtalade och började sedan kyssas passionerat. AA gav ingen indikation på att hon inte ville. Efter en stund satte hon sig gränsle över honom och tog av sig tröjan, något som han tolkade som att det eskalerade. Han ställde sig upp och bad även AA att ställa sig upp. Han lyfte henne och lade henne i andra änden av soffan. Hennes armar var runt hans huvud under detta. I soffan fortsatte de kyssas. AA uttryckte att hon ville vara överst vilket han lät henne vara. Hon lyfte då upp sin sportbehå och han kysste henne på bröstet. Hon började sedan brottas lekfullt vilket han tolkade som en del av förspelet. Han bar henne till sängen där de först hånglade en stund och hon smekte hans penis genom byxorna. Han började sedan utföra cunnilingus på henne, vilket han oftast gör på samma sätt genom att börja med tungan men sedan även använda ett finger eller två. ”Under akten gjorde [AA] ljud av vällust och förde handen genom hans hår.”¹⁶ Hon sa att det var för hårt så han

¹⁵ B 11893-18 s. 7.

¹⁶ B 11893-18 s. 9.

fortsatte mjukare. Efter en stund lade han sig bredvid henne och bad henne suga av honom vilket hon då gjorde frivilligt. Han upplevde att hennes version av fellatio var väldigt retfull och att hon njöt av det. Sedan avbröt han henne ”eftersom han tänkte att det var själviskt att hon skulle fortsätta längre än så.”¹⁷ Han tog av sig kläderna och AA frågade då om de skulle använda kondom. Eftersom hon uttryckte att han kunde lita på henne så lovade han att inte komma inuti i henne, och de började då ha samlag. Vid något tillfälle bad hon honom ta det lugnare och då rörde han sig långsammare. Ett par minuter senare ville AA rida honom så de bytte plats. Han smiskade henne lekfullt. CA lade händerna på hennes axlar. AA flyttade hans ena hand så det är möjligt att den var vid hennes strupe, men han flyttade den direkt. Han föreslog att de skulle byta position och hon ville då att de skulle använda kondom, så han lade sig bredvid henne och tog fram en. Då såg CA en förändring i AAs beteende så han slutade. Hon reste sig upp och började prata om att han var känslomässigt frånvarande vilket han inte förstod eftersom han försökt göra det bra för henne. Han försvann in i badrummet och tog en dusch. När han kom ut var AA på väg därifrån.

3.1.2 Tingsrättens bedömning

Tingsrätten anser att målsägandens utsaga inte är mer trovärdig än den tilltalades. AAs uppgifter kan alltså inte ensamma läggas till grund för en fällande dom. Men målsägandens uppgifter får stöd av bevisningen, bland annat av de båda vittnena som redogjort för hur AA var direkt efter händelsen och vad hon sa. Det ena vittnet, HM, uppfattade henne som chockad och uppskakad medan det andra, HE, ansåg att hon var frånvarande och avtrubbad.

Även den Tinderkonversation som parterna hade direkt efter händelsen ger stöd åt AAs berättelse. Där skrev hon bland annat ”du fortsatte fast jag sa nej... det är fan våldtäkt”. AAs skador har dokumenterats i journalanteckningar och i rättsintyg, och dessa ger stöd åt hennes berättelse. Hon hade bland annat hudmissfärgningar på halsen och enligt rättsintyget så

¹⁷ B 11893-18 s. 9.

talar hudmissfärgningarnas utseende starkt för att de har uppkommit på grund av trubbigt våld, så som handgrepp, slag, kontakt med hårt föremål eller fall.¹⁸

Det är alltså styrkt att AA inte deltog frivilligt. Men för att CA ska kunna dömas för våldtäkt så krävs uppsåt till att AA inte deltog frivilligt. Bevisningen stödjer inte att CA skulle haft ett avsiktsuppsåt eller insiktsuppsåt. Tingsrätten fick då pröva om det var bevisat att CA haft ett likgiltighetsuppsåt. AA har redogjort för hur hon gjorde motstånd på olika sätt genom hela händelseförloppet, bland annat genom att försöka begränsa CAs rörelser när de brottades och genom att försöka putta bort honom när de var i sängen. Hon har även berättat att CA drog henne tillbaka när hon rörde sig bakåt och att han fortsatte penetrera henne efter att hon sagt nej. CA tog dessutom strupgrepp på henne tidigt. Därför fann tingsrätten det ställt utom rimligt tvivel att CA insåg risken för att AA inte deltog i samlaget och de sexuella handlingarna frivilligt men inte att han var likgiltig inför det faktumet. AA har berättat att hon själv tog av sig tröjan, pratade om att de skulle använda kondom, sa nej först i ett sent skede och att CA slutade när hon slutade göra motstånd. Det är därför inte bevisat att han hade uppsåt, CA ska därmed inte dömas för att uppsåtligen ha våldtagit AA. Men eftersom tingsrätten ansåg att CA insåg risken för att AA inte deltog frivilligt så var han medvetet oaktsam, det vill säga grovt oaktsam beträffande omständigheten att AA inte deltog frivilligt. Tingsrätten kom därför fram till att han skulle dömas för oaktsam våldtäkt, enligt åklagarens andrahandsyrkande. Påföljden blev fängelse i ett år.¹⁹

CA beslutade att inte överklaga domen, då han inte ville riskera att dömas till ett hårdare straff om hovrätten funnit att det fanns tillräckligt med bevis för uppsåt.²⁰

¹⁸ B 11893-18 s. 17.

¹⁹ B 11893-18 s. 21.

²⁰ <https://www.expressen.se/nyheter/dom-om-oaktsam-valdtakt-bade-hyllad-och-ifragasatt/>.

3.1.3 Analys

Domskålen börjar med en genomgång av vad som gäller för brotten våldtäkt och oaktsam våldtäkt. Rätten gick dessutom igenom allmänna utgångspunkter för bevisvärdering. Så efter att ha läst domen är det klart att enbart målsägandens berättelse inte är tillräckligt för en fällande dom, det krävs något mer såsom exempelvis vittnesmål om målsägandes beteende efter händelsen. HD har dessutom angett ett antal kriterier som kan underlätta bedömningar av muntliga redogörelser. Så "det förhållandet att en utsaga är en klar, lång och detaljrik ofta kan vara tecken på att den är sann, medan det saknas egentligt stöd för att anse att konstansbrister (i bemärkelsen att lägga till eller ta bort information) är ett kriterium på bristande tillförlitlighet".²¹

Efter en genomgång av vad som kan bevisas av händelseförloppet gjorde tingsrätten en uppsåtsbedömning. Även den bedömningen började med allmänna utgångspunkter. I själva uppsåtsbedömningen, som framförallt gäller huruvida det förelåg ett likgiltighetsuppsåt, så konstaterar tingsrätten att det avgörande är om det är ställt bortom rimligt tvivel att CA var likgiltig inför att AA inte deltog frivilligt. Bortom rimligt tvivel är den gräns som uppställts i praxis och en stor del av rättssäkerheten och oskyldighetspresumtionen.²²

AA har bland annat berättat att det var hon själv som tog av sig tröjan, pratade om att de skulle använda kondom och att CA slutade när hon slutade göra motstånd. Hon sa dessutom nej först i ett sent skede, så därför fann tingsrätten det inte bevisat att "[CA] vid tidpunkten för händelsen uppfattade att det förelåg en *hög risk* [min kursivering] för att för att [AA] inte deltog frivilligt eller att han var likgiltig inför det förhållandet att [AA] inte deltog frivilligt".²³ Det föreligger alltså inte något uppsåt. Han kan alltså inte dömas för att uppsåtligt ha våldtagit målsäganden. Samtidigt är det bevisat att han har genomfört samlag och andra sexualhandlingar som är att jämföra med

²¹ B 11893-18 s. 15.

²² NJA 208 s. 725.

²³ B 11893-18 s. 20.

samlag med AA som inte deltagit frivilligt. Eftersom tingsrätten fann det bevisat att han insåg att det fanns en risk för att hon inte deltog frivilligt så har han varit medveten oaktsam. Enligt förarbetena så har han därför varit grovt oaktsam och ska därmed dömas för oaktsam våldtäkt.²⁴

Det är inte visat att CA uppfattade att det förelåg en hög risk för att AA inte deltog frivilligt, men det är visat att han insåg att det ändå fanns en viss risk. Var gränsen mellan risknivåerna går är oklart och är ingenting som tingsrätten går in på. Men det hade varit intressant att veta var den faktiskt är, speciellt om det är skillnaden mellan uppsåt och oaktsamhet.

3.2 B 15-19

Även B 15-19 från Växjö tingsrätt är en pedagogiskt skriven dom där det är lätt att följa tingsrättens resonemang. Likt för B 11893-18 så är det nära till hands att tro att rätten har ansträngt sig lite extra eftersom brottet är nytt, och det bara är den andra fällande domen i Sverige.

3.2.1 Bakgrund och parternas redogörelse

De båda parterna har tidigare haft en sexuell relation som tog slut innan jul bland annat efter att CC, målsäganden, såg att MAW, den tilltalade, flirtade med någon annan.

Nu träffades de på en nyårsfest och han åkte hem till henne efteråt och då skedde övergreppet.

CC:

Det var nyårsfest och hon drack en del, men drack inte mer än andra. Hon var vinglig men inte så att hon trillade. MAW hade hälsat och hon upplevde att han höll sig i närheten av henne. Han ville ha en kyss men hon avvärjde hans närmande. När MAW skulle hem frågade han om de ville ha skjuts men hon tackade nej, eftersom de redan hade fixat skjuts. Han bad att hon skulle skriva när hon kommit hem och det bestämdes att de skulle träffas efteråt. Hon antog

²⁴ Prop. 2017/18:177 s. 85.

att ”han ville väl snacka”²⁵. CC fick rejäl migrän. Det var som att varje steg hon tog dunkade i huvudet. FB ringde då efter skjuts eftersom CC var full och ville hem och sova.

När hon kom hem lade hon sig i sängen med kläderna på. Hon såg att MAW skrivit till henne på Snapchat så hon svarade att hon hade migrän men att han kunde komma förbi ändå. CC öppnade porten och la sig sedan i sängen igen, fortfarande med klänning och tights på sig. Hon trodde att han ville ta hand om henne. MAW lade sig bredvid henne. De skedade och hon somnade direkt. Hon vaknade en stund senare av att det gjorde halv-ont. ”Han försökte ha sex med henne och hade hamnat mittemellan hennes vagina och anus med sin penis, hon minns bara att det gjorde ont och att det blev varmt.”²⁶ Eftersom hon var alkoholpåverkad och hade migrän så förstod hon inte riktigt vad som hände men hon vet att det var mörkt och att hon tog tag i hans höft för att markera att hon inte ville. Han tryckte sig mot henne, fortfarande i skedposition och fick utlösning. Hon somnade om. När hon vaknade igen var han i henne och fick utlösning. Det var det hon mindes och hon fattade inte då vad som hände, hennes kropp kändes avstängd så hon somnade om igen.

När hon vaknade var MAW inte längre där. Hennes klänning var uppdragen till magen och hennes trosor och tights låg på golvet, vilket var konstigt eftersom hon lagt sig med kläderna på. Om hon tagit av sig kläderna själv hade hon tagit av allt och inte lämnat klänningen uppdragen. När CC såg det vita på lakanet började hon förstå vad som hänt. Hon skyndade in i duschen och fick ett panikanfall. Hon ringde FB som kom över och lyckades lugna henne. CC skickade meddelanden till MAW där hon ville att han skulle erkänna vad han hade gjort. Hon ville att han skulle förstå att han hade gjort fel.

MAW:

På nyårsafton var han ute på ”stan” när två vänner plockade med honom till en fest. Där såg han CC så han hälsade och frågade om de kunde ses efteråt.

²⁵ B 15-19 s. 4.

²⁶ B 15-19 s. 5.

Han uppfattade att allt var som vanligt. Han försökte inte kyssa henne. Han tyckte inte att hon verkade berusad och hon luktade inte alkohol till skillnad från andra på festen. Innan han gick så sa han hej då.

När han kom hem så såg han att hon skrivit till honom så han svarade att han kommer. Hon skrev ingenting om att hon mådde dåligt. När han kom dit öppnade hon dörren åt honom och lade sig sedan i sängen med kläderna på. Han gjorde henne sällskap och de började kyssas. De tog av sig sina egna kläder, och han ”kom utanför henne innan han kunde stoppa in den”.²⁷ Efter en stunds kyssande frågade han om de skulle ha sex och hon svarade jakande. Den här gången gick det bättre och han fick utlösning i henne.

Han gick hem runt tio på morgonen och på eftermiddagen började CC skriva till honom på Snapchat, och hon sparade meddelandena vilket hon inte brukar. Det gjorde honom stressad. Han trodde att hon ville visa hans klasskamrater för att skämma ut honom. ”Han erkände för henne att han kom två gånger, men han har inte erkänt att han våldtagit henne, han vet vad våldtäkt är”.²⁸

3.2.2 Tingsrättens bedömning

Parterna hade inget förhållande vid nyårsfesten utan den hade upphört innan jul men CC betraktade ändå MAW som en person hon litade på. Tre vittnen har berättat att CC var synbart berusad den kvällen och att hon klagade på migrän. Detta gjorde att tingsrätten ifrågasatte riktigheten i den tilltalades uppgifter om att CC var som vanligt och inte berusad. Vittnena har också visat att det inte förekommit något under kvällen som tyder på att det skulle funnits något uttalat eller underförstått avtal om sex.

Då CCs och MAWs uppgifter om vad som hänt är inkompatibla är det för ”tingsrätten uppenbart att en av dem ljuger”.²⁹ Tingsrätten höll med CC om att det var osannolikt att hon skulle ha lämnat klänningen vid midjan om hon

²⁷ B 15-19 s. 7.

²⁸ B 15-19 s. 7.

²⁹ B 15-19 s.11.

tagit av sig själv. Rätten ansåg att målsägandens berättelse framstod som självupplevd eftersom den var detaljerad och ”inte brister i konsekvens eller logik”.³⁰ Hennes reaktioner dagen efter styrks även av vad FB berättat och den snapchatkonversation som parterna hade. MAWs berättelse är mer generell och saknar detaljer, vilket gör att tingsrätten fann att CCs berättelse var mer trovärdig. Så efter en samlad bedömning fann tingsrätten att det var utrett att MAW hade genomfört samlag med CC utan hennes samtycke.

Tingsrätten gick här inte in på de olika typerna av uppsåt utan konstaterade att ”det inte varit fråga om hot eller tvång vid samlagen och inte heller kan [CC] anses ha varit i en särskild utsatt situation då hon varit delvis medveten om vad som skedde och inte helt saknat möjlighet att avvärja handlandet. I avsaknad därav kan åtalet för våldtäkt inte bifallas.”³¹ Tingsrätten gick då vidare och undersökte om rekvisiten för oaktsam våldtäkt var uppfyllda. Rätten konstaterade sedan, igen, att CC berättat att hon inte deltagit frivilligt och det är inte visat att MAW frågade CC innan han hade sex med henne. Då hon inte tog av sig sina kläder själv, och med tanke på vad vittnena berättat om hennes tillstånd så måste MAW förstått att hon var berusad och sov när han genomförde samlaget. Vid ett sådant förhållande måste det ses som att han visat en sådan medveten oaktsamhet att han agerat grovt oaktsamt beträffande den omständigheten att CC inte deltog frivilligt. Han har därför gjort sig skyldig till oaktsam våldtäkt. Gärningen bedömdes ha ett straffvärde av fängelse i ett år men med hänsyn till MAWs ålder sattes påföljden till fängelse i åtta månader.³²

MAW har överklagat domen till Göta Hovrätt och CC har därefter också överklagat. Målet är utsatt till i oktober.³³

³⁰ B 15-19 s. 11.

³¹ B 15-19 s. 12.

³² B 15-19 s. 13-14.

³³ Telefonsamtal med handläggare på Göta hovrätt.

3.2.3 Analys

Tingsrätten har ett långt resonemang om ansvarsfrågan där rätten går igenom vad som är bevisat av händelseförloppet. Efter att ha konstaterat att det är visat att MAW genomfört samlag med CC utan att hon deltagit frivilligt måste tingsrätten bestämma hur gärningen ska bedömas. I det här fallet görs ingen uppsåtsbedömning utan tingsrätten slår fast att det inte förekommit något våld, hot eller tvång och att målsägaren inte har varit i en utsatt situation. MAW kan därför inte dömas för våldtäkt enligt 6:1 BrB.

Tingsrätten prövade då om han kunde dömas för oaktsam våldtäkt. Men innan själva prövningen så kommer ett utdrag ur lagkommentaren, där författarna går in närmare på vad grov oaktsamhet innebär.³⁴ En, enligt mig, bra idé då brottet är såpass nytt. Att ha med ett utdrag gör att det blir tydligt för alla som läser domen vad domstolen har att ta hänsyn till, vilka avvägningar som måste göras.

Domstolen konstaterade att då målsäganden säger att hon inte deltog frivilligt, något som får stöd av att hon inte tog av sig sina egna kläder, och med hänsyn till vad vittnena berättat om hennes berusningsgrad så uppstår en situation där det inte kan kategoriseras som annat än grov oaktsamhet att trots detta genomföra ett samlag. Tingsrätten ansåg att han varit medveten oaktsam, vilket innebär att han varit grovt oaktsam. Alltså är rekvisiten uppnådda för oaktsam våldtäkt.

Tingsrätten gjorde bedömningen att gärningen hade ett straffvärde motsvarande ett års fängelse och jämförde då med B 11893-18 där påföljden blev just det. Det är dock bra att komma ihåg att det finns skillnader mellan fallen, såsom parternas tidigare förhållande, inslaget av våld och berusningsgrad. Här sattes påföljden ned till åtta månader med hänsyn till att MAW var under 21 år när gärningen utfördes.

³⁴ Tingsrätten har använt lagkommentaren på zeteo.

3.3 B 17482-18

B 17482-18 från Göteborgs tingsrätt är den senaste av de av de tre domarna och den är betydligt kortare än de andra, bara sex sidor plus bilagor. Vilket är förvånande med tanke på brottets allvar och vilka överväganden domstolen måste göra. Det kanske har att göra med att det redan kommit två domar som mer i detalj redogör för vad som gäller för oaktsam våldtäkt, men oavsett anledning är en dom på sex sidor i en brottmålsrättegång kort, speciellt som det rör sig om sexualbrott. Den korta domen innebär att det är en betydligt kortare redogörelse för vad som har skett och ett mycket kortare resonemang.

Domstolen har här inte varit konsekvent med vilket pronomen den har gett målsäganden. Det står ibland hen och ibland hon. Jag har därför valt att använda hen.

3.3.1 Bakgrund och parternas redogörelse

IS, den tilltalade, och BB, målsäganden, träffades via en dejtingapp ungefär ett år före kvällen då den aktuella händelsen inträffade. Det är oklart om de var ett par men de hade i alla fall sex vid ett antal tillfällen. Den 24e december hade IS ett antal vänner över, bland annat en kompis, MH, som BB gärna ville träffa. När hen kom till lägenheten satte hen sig i soffan där det redan satt ett antal killar, bland annat IS. BB hävdar sedan att IS sedan på olika sätt gjorde närmanden, något som han förnekar. De drack lite alkohol och BB hade SMS-kontakt med sin bästa vän, M. Tingsrätten tolkade kontakten ”kanske inte ett rop på hjälp, men att [BB] på något sätt önskade sig bort från lägenheten och att målsäganden då kanske kunde räkna med hjälp från just [M], något som sedan skulle visa sig bli verklighet”³⁵. Efter en stund hamnade IS och BB i hans sovrum. BB mådde dåligt, bland annat på grund av en konflikt mellan hen och hens mamma, och IS och BB skulle prata i enrum om detta. BB:s mående hade även kommit upp i en ”digital konversation”³⁶ de haft tidigare. I sovrummet hade de istället samlag, och efter en stund använde de kondom.

³⁵ B 17482-18 s. 4.

³⁶ B 17482-18 s. 4.

Direkt efteråt lämnade BB lägenheten och mötte upp M, och de bestämde gemensamt att BB skulle göra en polisanmälan.

3.3.2 Tingsrättens bedömning

I målet hördes flera vittnen som var närvarande i lägenheten men eftersom de inte kunde redogöra för vad som faktiskt hände i sovrummet så tillförde de mycket lite av värde gällande huruvida det faktiskt rörde sig om en våldtäkt.

Tingsrätten ifrågasätter inte målsägandens utfästelse av vad som hänt men lägger även vikt vid hur IS har upplevt det hela. Tingsrätten gör därför den bedömningen att han inte haft uppsåt till att BB inte deltog frivilligt men att han varit oaktsam. ”Han borde helt enkelt ha förstått att [BB] i sitt just då dåliga mående ej önskade ha samlag med honom, något som likväl kom att ske.”³⁷ IS dömdes därför för oaktsam våldtäkt med en påföljd av fängelse i sex månader.

IS har överklagat domen till Hovrätten för Västra Sverige och åklagaren har sedan också överklagat. Målet är ännu inte utsatt.³⁸

3.3.3 Analys

Efter en genomgång av händelseförloppet så sammanfattar tingsrätten den tilltalades eventuella skuld på följande sätt: ”avslutningsvis vad gäller skuldfrågan framhåller tingsrätten att på intet sätt ifrågasätter domstolen riktigheten av de uppgifter som [BB] lämnat vad gäller vad som kommit att utspela sig i sovrummet, men i sammanhanget är det då också viktigt att betona hur [IS] upplevt det hela och därvid gör tingsrätten den bedömningen att han uppsåtligen ej gjort sig skyldig till den åtalade gärningen men att han väl förfarit oaktsam.”³⁹ IS har alltså inte haft uppsåt till att BB inte deltog frivilligt. Det finns inget i domen som tyder på att han ska ha använt våld eller hot, utan den information som finns är att målsäganden mådde dåligt och att

³⁷ B 17482-18 s. 5.

³⁸ Telefonsamtal med handläggare på Hovrätten för Västra Sverige.

³⁹ B 17482-18 s. 5.

de skulle prata i enrum men istället hade de sex. Här döms IS för att han borde ha förstått att så som BB mådde så ville hen inte ha sex. Men det finns väldigt lite information som understryker detta. Det finns hänvisning till den SMS-kontakt som BB haft med sin vän den aktuella kvällen, och att hen och IS tidigare diskuterat hur BB mår. Men eftersom det inte går att veta vad parterna säger hände i sovrummet utifrån domen så är det svårt att få en uppfattning om huruvida tingsrätten gjorde rätt bedömning.

Det här är den svagaste av de tre domarna. Eftersom den är så kort är det svårt att veta vad det var som gjorde att tingsrätten faktiskt ansåg att bevisen räckte för en fällande dom. Efter att ha tagit del av den tilltalades överklagande så ifrågasätter jag riktigheten i tingsrättens bedömning ännu mer. Där står det att parterna pussades innan de gick in i sovrummet och att tre av vittnena kan styrka deras kärvänliga beteende.⁴⁰ Därmed inte sagt att BB ville ha sex men det känns lite mer nyanserat. Här välkomnar jag en hovrättsprövning.

En aspekt som gör att det här målet särskiljer sig från de andra är att det inte går att veta vilket kön eller könstillhörighet som målsäganden har. I domen benämns BB som hen större delen av tiden, med vid två tillfällen står det hon. Ett av vittnena är dessutom psykolog och hördes angående transsexualitet och olika psykiska diagnoser.⁴¹ Det här är ingenting som tas upp i själva domen, utan är en observation jag inte kan dra några slutsatser utifrån då jag är inte tillräckligt insatt i transfrågor för att kunna veta huruvida det har haft någon inverkan på utgången i målet.

Åklagaren yrkade endast på uppsåtlig våldtäkt enligt 6:1 BrB så tingsrätten valde självmant att pröva oaktsam våldtäkt, och eftersom det rör samma gärning är det tillåtet enligt 30:3 rättegångsbalken (RB). Däremot så är just det här vad IS i första hand grundar sitt överklagande på då han hävdar att han inte fått chans att förbereda sitt försvar utifrån den aktuella rubriceringen.⁴²

⁴⁰ B 2179-19 aktbilaga 1.

⁴¹ B 17482-18 Bilaga 1, s. 2.

⁴² B 2179-19 aktbilaga 1.

4 Avslutande diskussion

I B 11893-18 fokuserade tingsrätten på huruvida CA hade uppsåt, och när bevis på ett sådant inte fanns gick rätten vidare till huruvida han varit oaktsam. I B15-19 konstaterades att det inte förekommit något våld, eller hot utan att det gjordes någon närmare uppsåtsbedömning, och därefter gick tingsrätten vidare till oaktsamheten. I B 17482-18 konstaterades bara att det den tilltalade inte uppsåtligt gjort sig skyldig till gärningen men att han varit oaktsam, någon närmare förklaring av sitt resonemang förs inte. Tingsrätten har alltså fokuserat på olika saker när de kommit fram till att bevisen inte räcker till för att de tilltalade ska dömas enligt 6:1 BrB.

I två av de granskade domarna har kläder haft en betydande roll. I B 11893-18 tog AA av sig sin egen tröja vilket är en av de saker som bidrar till att CA inte insett att det förelåg en hög risk för att hon inte deltog frivilligt. Hon tog av den för få större rörlighet och möjlighet att mota bort CA, men i den situationen är det lätt att misstolka anledningen till att någon tar sin tröja. Att AA var den som tog av hennes tröja är en av orsakerna till att det ”bara” gick att döma CA till oaktsam våldtäkt. I B 15-19 har kläderna en annan betydelse. Då berättade CC att när hon vaknade på morgonen så hade hon klänningen uppdragen till midjan. Om hon hade själv tagit av sig så hade hon tagit av klänningen helt. Det resonemanget höll tingsrätten med om och det var en bidragande orsak till att rätten fann det bevisat att hon inte deltagit frivilligt.

I och med införandet av brottet oaktsam våldtäkt så har åklagaren fått chansen att kunna väcka åtal även i de fall där det inte är säkert att det finns tillräckliga bevis för att bevisa uppsåt. Tidigare har andrahandsyrkanden ofta rört att den tilltalade ska dömas för sexuellt tvång för den möjligheten att det inte finns bevis för våldtäkt, eller att det rör en annan sexualhandling än de som rymdes i den tidigare 6:1 BrB. I den praxisgenomgång som 2014 års sexualbrottskommitté genomförde så hittades flera fall där rätten slagit fast att en våldtäkt skett men där åtalet ändå ogillats eftersom uppsåt inte kunnat

bevisas.⁴³ I dessa fall hade åklagaren med nuvarande lagstiftning kunnat yrka på ansvar i andra hand för oaktsam våldtäkt, något som hade kunnat resultera i att flera av domarna istället hade varit fällande. I en internutbildning för åklagarmyndigheten inför att den nya sexualbrottslagstiftningen skulle börja gälla så påminde kursledarna om att det är bra att använda sig av andrahandsyrkanden, och att det nu finns fler att använda sig av.⁴⁴ Men som vi sett i B 17482-18 så finns det utrymme för rätten att självmant pröva rekvisiten för oaktsam våldtäkt, förutsatt att det finns täckning för det i gärningsbeskrivningen.

Inför den nya sexualbrottslagens ikraftträdande var det mycket prat i media och på sociala medier om den nya så kallade samtyckeslagen med väldigt blandade åsikter. Nidbilden av den nya lagstiftningen var att man skulle tvingas skriva under ett avtal med eventuella sexpartners, det kom till och med en app för detta ändamål, ironiskt nog skapad av målsägandebiträdet i B 11893-18.⁴⁵ Fokus till största del på att lagen skulle bygga på huruvida det föreligger ett samtycke. Problemet är att det fortfarande rör sig om svåra bevislägen. För att citera Aaron Burr i musikalen Hamilton, “we all assume that it happens, but no one else is in the room where it happens”. Det citatet handlar visserligen om politiska överenskommelser, men det belyser bevissvårigheterna i våldtäktsmål. Den typiska våldtäkten sker i ett rum med bara två närvarande, offret och förövaren. Så har varit fallet i de tre domarna som granskats i den här uppsatsen. Om gärningspersonen medger att samlag skett finns sällan mycket stödbevisning och det är ord mot ord. En sexualbrottslagstiftning byggd på frivillighet råder inte bot på det problemet. Många verksamma jurister menade att det istället var det nya oaktsamhetsrekvisitet som var det som skulle få effekt. Och jag är beredd att hålla med. I de här domarna som jag har granskat så har åklagaren i första hand yrkat på ansvar för uppsåtlig våldtäkt och i andra hand yrkat på ansvar

⁴³ SOU 2016:60 s. 524 ff.

⁴⁴ Kompendium – webinarium vid åklagarmyndigheten den 16 maj 2018.

⁴⁵ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/G1mwrl/har-ar-appen-dar-folk-ska-skriva-kontrakt-for-att-ha-sex>.

för oaktsam våldtäkt. Bevisningen har sedan inte räckt för mer än oaktsam våldtäkt. Vilket tyder på att gärningsmännen med största sannolikhet hade blivit friade med den gamla lagstiftningen. Det är ännu för tidigt för att säkert säga huruvida antalet fällande domar kommer öka med den nya lagstiftningen men jag hade inte blivit förvånad om så var fallet.

Det ska bli intressant att se hur kommande domar rörande oaktsam våldtäkt faller ut, och hur högre instanser gör sina bedömningar. En ny brottsrubricering kräver nya prejudikat.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Prop. 2004/05:45 En ny sexualbrottslagstiftning.

Prop. 2017/18:177 En ny sexualbrottslagstiftning byggd på frivillighet.

SOU 1976:9 Sexuella övergrepp.

SOU 2010:71 Sexualbrottslagstiftningen – utvärdering och reformförslag.

SOU 2016:60 Ett starkare skydd för den sexuella integriteten.

Otryckta källor

B 2179-19 aktbilaga 1. Hovrätten för Västra Sverige.

Lundström Kron, Karin & Westerberg, Jim - Kammaråklagare och handläggare vid Utvecklingscentrum Göteborg. *Kompendium – Webbinarium vid åklagarmyndigheten den 16 maj 2018.*

Telefonsamtal med handläggare vid Göta hovrätt 2019-05-23.

Telefonsamtal med handläggare vid Hovrätten för Västra Sverige 2019-05-23.

Övriga källor

Döms för första fallet av oaktsam våldtäkt – borde ha frågat kvinnan efter "tvetydiga signaler". Dagens Juridik.

<www.dagensjuridik.se/2018/10/doms-forsta-fallet-av-oaktsam-valdtakt-borde-ha-fragat-kvinnan-efter-tvetydiga-signaler> (hämtad 2019-03-29).

Dom om "oaktsam våldtäkt" både hyllad och ifrågasatt. Expressen.

<www.expressen.se/nyheter/dom-om-oaktsam-valdtakt-bade-hyllad-och-ifragasatt/> (hämtad 2019-03-29).

Första domen för oaktsam våldtäkt överklagas inte. Sydsvenskan.

<www.sydsvenskan.se/2018-11-24/forsta-oaktsamma-valdtakten-overklagas-inte> (hämtad 2019-03-29).

Här är appen där folk ska skriva kontrakt – för att ha sex. Aftonbladet.

<www.aftonbladet.se/nyheter/a/G1mwrl/har-ar-appen-dar-folk-ska-skriva-kontrakt--for-att-ha-sex> (hämtad 2019-05-22).

Litteratur

Asp, Petter & Ulväng, Magnus (2013). *Kriminalrättens grunder*. 2., omarb. uppl. Uppsala: Iustus.

Asp, Petter (2010). 'Våldtäkt – ett rättsligt perspektiv', i: *Antologi: sju perspektiv på våldtäkt*. 1. uppl. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala universitet.

Bäcklund, Agneta; Johansson, Stefan; Trost, Hedvig; Träskman, Per Ole; Wennberg, Suzanne & Wersäll, Fredrik (2019-04-17). *Brottsbalken med kommentarer*. Zeteo.

Rättsfallsförteckning

Högsta domstolen

NJA 1980 s. 725.

Tingsrätterna

Stockholms tingsrätt dom 2018-10-26 i mål nr. B 11893-18.

Växjö tingsrätt dom 2019-02-08 i mål nr. B 15-19.

Göteborgs tingsrätt dom 2019-02-28 i mål nr. B 17482-18.